

Βρυξέλλες, 13.9.2019
COM(2019) 416 final

ANNEX

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

στην

πρόταση για απόφαση του Συμβουλίου

σχετικά με τη θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας όσον αφορά την αναθεώρηση του κεφαλαίου 9 του παραρτήματος 9 («Διευκόλυνση») της Σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία σχετικά με τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές που διέπουν τα δεδομένα από τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Θέση που πρέπει να ληφθεί εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο Συμβούλιο του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας όσον αφορά την αναθεώρηση του κεφαλαίου 9 του παραρτήματος 9 («Διευκόλυνση») της Σύμβασης για τη Διεθνή Πολιτική Αεροπορία σε συνάρτηση με τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές που διέπουν τα δεδομένα από τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών

Γενικές αρχές

Στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας («ΔΟΠΑ») όσον αφορά την αναθεώρηση του κεφαλαίου 9 του παραρτήματος 9 («Διευκόλυνση») της Σύμβασης του Σικάγου σχετικά με την ανάπτυξη προτύπων και συνιστώμενων πρακτικών (SARP) για τα δεδομένα που προέρχονται από τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών (PNR), τα κράτη μέλη, ενεργώντας από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης:

- α) ενεργούν σύμφωνα με τους στόχους που επιδιώκει η Ένωση στο πλαίσιο της πολιτικής της για τις καταστάσεις ονομάτων επιβατών, ιδίως με στόχο να διασφαλιστεί η ασφάλεια, να προστατευθεί η ζωή και η ασφάλεια των προσώπων και να εξασφαλιστεί πλήρης σεβασμός των θεμελιωδών δικαιωμάτων, ιδίως των δικαιωμάτων στην ιδιωτική ζωή και την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα·
- β) ευαισθητοποιούν όλα τα συμβαλλόμενα κράτη του ΔΟΠΑ στα πρότυπα και τις αρχές της Ένωσης που αφορούν τη διαβίβαση δεδομένων PNR, όπως προκύπτουν από το σχετικό δίκαιο της Ένωσης και τη σχετική νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- γ) προωθούν την ανάπτυξη πολυμερών λύσεων που συμμορφώνονται προς τα θεμελιώδη δικαιώματα σχετικά με τη διαβίβαση δεδομένων PNR από τις αεροπορικές εταιρείες στις αρχές επιβολής του νόμου, προς το συμφέρον της παροχής ασφάλειας δικαίου, του σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων και της απλούστευσης των υποχρεώσεων που υπέχουν οι αερομεταφορείς·
- δ) προωθούν την ανταλλαγή δεδομένων PNR και των αποτελεσμάτων της επεξεργασίας των εν λόγω δεδομένων μεταξύ των συμβαλλόμενων κρατών του ΔΟΠΑ, εφόσον αυτό θεωρείται αναγκαίο για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση ή δίωξη τρομοκρατικών αξιόποινων πράξεων ή διεθνών εγκλημάτων, με πλήρη σεβασμό των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών·
- ε) εξακολουθούν να στηρίζουν την ανάπτυξη, εκ μέρους του ΔΟΠΑ, προτύπων για τη συλλογή, χρήση, επεξεργασία και προστασία των δεδομένων PNR, σύμφωνα με το ψήφισμα 2396 (2017) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, της 21ης Δεκεμβρίου 2017·
- στ) εξακολουθούν να παρέχουν στήριξη σε όλα τα συμβαλλόμενα κράτη του ΔΟΠΑ προκειμένου, ακολουθώντας τα πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές του, να αναπτύξουν την ικανότητα συλλογής, επεξεργασίας και ανάλυσης των δεδομένων PNR και να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω δεδομένα χρησιμοποιούνται από, και παρέχονται σε όλες τις αρμόδιες εθνικές αρχές τους, με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών με σκοπό την πρόληψη, τον εντοπισμό και τη διερεύνηση τρομοκρατικών ενεργειών και συναφών ταξιδιών,

όπως απαιτείται βάσει του ψηφίσματος 2396 (2017) του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, της 21ης Δεκεμβρίου 2017·

- ζ) προωθούν την ανάπτυξη περιβάλλοντος στο οποίο οι διεθνείς αεροπορικές μεταφορές μπορούν να αναπτυχθούν μέσα σε μια ανοικτή, ελευθερωμένη παγκόσμια αγορά, και να αυξάνονται χωρίς να υπονομεύεται η ασφάλεια, και διασφαλίζοντας ταυτόχρονα την καθιέρωση των σχετικών διασφαλίσεων·

Προσανατολισμοί

Τα κράτη μέλη, ενεργώντας από κοινού προς το συμφέρον της Ένωσης, στηρίζουν τη συμπερίληψη των ακόλουθων προτύπων και αρχών σε όλα τα μελλοντικά πρότυπα και τις συνιστώμενες πρακτικές του ΔΟΠΑ σχετικά με τα δεδομένα PNR:

1. Σχετικά με τους τρόπους διαβίβασης των καταστάσεων ονομάτων επιβατών:

- α) **Μέθοδος διαβίβασης:** Προκειμένου να προστατευθούν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που περιλαμβάνονται στα συστήματα των αερομεταφορέων και να εξασφαλιστεί ότι οι αερομεταφορείς διατηρούν τον έλεγχο των εν λόγω συστημάτων, η διαβίβαση των δεδομένων θα πρέπει να γίνεται αποκλειστικά με τη χρήση του συστήματος «προώθησης».
- β) **Πρωτόκολλα διαβίβασης:** Θα πρέπει να ενθαρρύνεται η χρήση κατάλληλων, ασφαλών και ανοικτού προτύπου πρωτοκόλλων συμπεριλαμβανομένων στα διεθνώς αποδεκτά πρωτόκολλα αναφοράς για τη διαβίβαση δεδομένων PNR, με σκοπό να αυξηθεί σταδιακά η υιοθέτησή τους και τελικά να αντικαταστήσουν τα ιδιοταγή πρότυπα.
- γ) **Συχνότητα διαβίβασης:** Η συχνότητα και το χρονοδιάγραμμα διαβίβασης των δεδομένων PNR δεν πρέπει να δημιουργεί αδικαιολόγητο φόρτο στους αερομεταφορείς και θα πρέπει να περιορίζεται σε ό,τι είναι απολύτως απαραίτητο για τους σκοπούς της επιβολής του νόμου και της ασφάλειας των συνόρων με σκοπό την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών εγκλημάτων.
- δ) **Δεν επιβάλλεται στους αερομεταφορείς καμία υποχρέωση συλλογής πρόσθετων δεδομένων:** Οι αερομεταφορείς δεν υποχρεούνται να συλλέγουν πρόσθετα δεδομένα PNR σε σύγκριση με εκείνα που συλλέγουν ήδη ή να συλλέγουν συγκεκριμένους τύπους δεδομένων, αλλά μόνο να διαβιβάζουν τα δεδομένα που συλλέγουν ήδη στο πλαίσιο της επαγγελματικής τους δραστηριότητας.

2. Σχετικά με τους τρόπους επεξεργασίας των καταστάσεων ονομάτων επιβατών:

- α) **Χρονοδιάγραμμα διαβίβασης και επεξεργασίας:** Με την επιφύλαξη των κατάλληλων εγγυήσεων για την προστασία της ιδιωτικής ζωής των ενδιαφερομένων, τα δεδομένα PNR μπορούν να διατίθενται αρκετά πριν από την άφιξη ή την αναχώρηση μιας πτήσης και, συνεπώς, να παρέχεται στις αρχές περισσότερος χρόνος για επεξεργασία και ανάλυση των δεδομένων και, ενδεχομένως, για ανάληψη δράσης.
- β) **Σύγκριση ως προς προκαθορισμένα κριτήρια και βάσεις δεδομένων:** οι αρχές θα πρέπει να επεξεργάζονται τα δεδομένα PNR χρησιμοποιώντας τεκμηριωμένα κριτήρια και βάσεις δεδομένων που είναι σημαντικές για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών εγκλημάτων.

3. Σχετικά με την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα:

- α) **Νομιμότητα, αμεροληψία και διαφάνεια της επεξεργασίας:** πρέπει να υπάρχει νομική βάση για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ώστε οι πολίτες να ενημερώνονται για τους κινδύνους, τις διασφαλίσεις και τα δικαιώματα που συνδέονται με την επεξεργασία των προσωπικού χαρακτήρα δεδομένων τους και με τον τρόπο άσκησης των δικαιωμάτων τους όσον αφορά την επεξεργασία.
- β) **Περιορισμός του σκοπού:** οι σκοποί για τους οποίους μπορούν οι αρχές να χρησιμοποιήσουν τα δεδομένα PNR θα πρέπει να καθοριστούν με σαφήνεια και δεν θα πρέπει να υπερβαίνουν τα αναγκαία, λαμβανομένων υπόψη των στόχων που

πρέπει να επιτευχθούν, ιδίως για σκοπούς επιβολής του νόμου και ασφάλειας των συνόρων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών εγκλημάτων.

- γ) **Πεδίο εφαρμογής των δεδομένων PNR:** τα στοιχεία των δεδομένων PNR που διαβιβάζονται από τις αεροπορικές εταιρείες θα πρέπει να καθορίζονται με σαφήνεια και να παρατίθενται κατά τρόπο εξαντλητικό. Ο κατάλογος αυτός θα πρέπει να τυποποιείται ώστε να διασφαλίζεται ότι τα εν λόγω δεδομένα περιορίζονται στο ελάχιστο, αποτρέποντας παράλληλα την επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων δεδομένων που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική καταγωγή ενός ατόμου, τις πολιτικές απόψεις ή θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, την υγεία, τη σεξουαλική ζωή ή τον γενετήσιο προσανατολισμό.
- δ) **Χρήση των δεδομένων PNR:** η περαιτέρω επεξεργασία των δεδομένων PNR πρέπει να περιορίζεται στους σκοπούς της αρχικής διαβίβασης, βάσει αντικειμενικών κριτηρίων και με την επιφύλαξη ουσιαστικών και διαδικαστικών όρων σύμφωνα με τις απαιτήσεις που ισχύουν για τις διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.
- ε) **Αυτοματοποιημένη επεξεργασία των δεδομένων PNR:** η αυτοματοποιημένη επεξεργασία θα πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά και αξιόπιστα προκαθορισμένα κριτήρια, απαλλαγμένα από διακρίσεις, και δεν θα πρέπει να χρησιμοποιείται ως μοναδική βάση για αποφάσεις με δυσμενή έννομα αποτελέσματα ή σοβαρές επιπτώσεις σε κάποιο πρόσωπο.
- στ) **Διατήρηση των δεδομένων:** η περίοδος διατήρησης των δεδομένων PNR θα πρέπει να είναι περιορισμένη και να μην υπερβαίνει ό,τι είναι απαραίτητο για την επίτευξη του αρχικού στόχου. Θα πρέπει να διασφαλίζεται η διαγραφή των δεδομένων σύμφωνα με τις νομικές απαιτήσεις της χώρας προέλευσης. Στο τέλος της περιόδου διατήρησης, τα δεδομένα PNR θα πρέπει να διαγράφονται ή να καθίστανται ανώνυμα.
- ζ) **Κοινοποίηση των δεδομένων PNR σε εξουσιοδοτημένες αρχές:** περαιτέρω κοινοποίηση των δεδομένων PNR σε άλλες κυβερνητικές αρχές του ίδιου κράτους μέλους ή σε άλλα συμβαλλόμενα κράτη του ΔΟΠΑ μπορεί να πραγματοποιηθεί, κατά περίπτωση, μόνο αν η παραλήπτρια αρχή ασκεί καθήκοντα που συνδέονται με την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και των σοβαρών διεθνικών εγκλημάτων και διασφαλίζει τα ίδια μέτρα προστασίας με εκείνα που παρέχει η αρχή κοινοποίησης.
- η) **Ασφάλεια δεδομένων:** πρέπει να θεσπιστούν κατάλληλα μέτρα για την προστασία της ασφάλειας, της εμπιστευτικότητας και της ακεραιότητας των δεδομένων PNR.
- θ) **Διαφάνεια και ενημέρωση:** με την επιφύλαξη των αναγκαίων και αναλογικών περιορισμών, τα άτομα θα πρέπει να ενημερώνονται για την επεξεργασία των οικείων δεδομένων PNR, καθώς και για τα δικαιώματά και τα ένδικα μέσα που τους παρέχονται.
- ι) **Πρόσβαση, διόρθωση και διαγραφή:** με την επιφύλαξη των αναγκαίων και αναλογικών περιορισμών, τα άτομα θα πρέπει να έχουν δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης των οικείων δεδομένων PNR.
- ια) **Δικαίωμα προσφυγής:** τα άτομα θα πρέπει να έχουν δικαίωμα σε αποτελεσματικά διοικητικά και δικαστικά μέσα προσφυγής σε περίπτωση που θεωρούν ότι παραβιάζονται τα δικαιώματά τους στην ιδιωτική ζωή και στην προστασία των δεδομένων.

- ιβ) **Εποπτεία και λογοδοσία:** οι αρχές που χρησιμοποιούν δεδομένα PNR θα πρέπει να λογοδοτούν και να εποπτεύονται από ανεξάρτητη δημόσια αρχή με πραγματικές εξουσίες διερεύνησης και επιβολής, η οποία θα πρέπει να είναι σε θέση να ασκεί τα καθήκοντά της χωρίς καμία επιρροή, ιδίως από τις αρχές επιβολής του νόμου.
4. **Σχετικά με την ανταλλαγή πληροφοριών PNR μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου:**
- α) **Προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών:** θα πρέπει να προωθούνται οι κατά περίπτωση ανταλλαγές δεδομένων PNR μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου διαφορετικών συμβαλλόμενων κρατών του ΔΟΠΑ προκειμένου να βελτιωθεί η διεθνής συνεργασία για την πρόληψη, ανίχνευση, διερεύνηση και δίωξη της τρομοκρατίας και των σοβαρών εγκλημάτων.
- β) **Ασφάλεια της ανταλλαγής πληροφοριών:** Η ανταλλαγή πληροφοριών θα πρέπει να πραγματοποιείται μέσω κατάλληλων διαύλων που εξασφαλίζουν επαρκή ασφάλεια των δεδομένων και συμμορφώνονται πλήρως με τα διεθνή και εθνικά νομικά πλαίσια για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.